

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE
I EKONOMSKIH ODNOSA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ
И ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FOREIGN TRADE AND ECONOMIC RELATIONS

**Analiza
vanjskotrgovinske
razmjene
Bosne i Hercegovine**

**I-III
2019**

Sarajevo, maj 2019. godine

SADRŽAJ

UVODNE NAPOMENE	3
1. ROBNA RAZMJENA BOSNE I HERCEGOVINE	4
2. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO ROBAMA	5
2.1 ROBNA RAZMJENA POLJOPRIVREDNIH I INDUSTRIJSKIH PROIZVODA	10
3. ROBNA RAZMJENA SA NAJZNAČAJNIJIM PARTNERIMA	11
4. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO REGIONIMA	14
5. ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA EVROPSKE UNIJE.....	15
5.1 ROBNA RAZMJENA SA EU PO TB.....	16
5.2 ROBNA RAZMJENA SA HRVATSKOM.....	18
6. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA CEFTA-E	20
6.1 ROBNA RAZMJENA PO ZEMLJAMA – POTPISNICAMA CEFTA-E	21
6.2 ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA CEFTA-E PO TARIFNIM BROJEVIMA (TB).....	22
6.3 ROBNA RAZMJENA SA SRBIJOM	24
7. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA EFTA-E	26
7.1 ROBNA RAZMJENA PO ZEMLJAMA – POTPISNICAMA EFTA-E	26
7.2 ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA EFTA-E PO TARIFNIM BROJEVIMA (TB).....	28
8. ROBNA RAZMJENA BIH SA TURSKOM.....	30
9. ROBNA RAZMJENA BIH U SEKTORU POLJOPRIVREDE.....	32
STATISTIČKI DODATAK.....	35
PRILOG 1.....	36
PRILOG 2.....	37
PRILOG 3.....	38

UVODNE NAPOMENE

U ovom dokumentu su prezentovane detaljne informacije o robnoj razmjeni BiH za period I-III 2019. godine.

- Ukupna robna razmjena Bosne i Hercegovine u periodu I-III 2019. godine iznosila je 7,38 milijardi KM. Vrijednost izvezene robe bila je 2,77 milijardi KM, a vrijednost uvezene robe iznosila je 4,61 milijardu KM, te je zabilježen vanjskotrgovinski deficit od 1,84 milijarde KM. Trgovinski deficit bilježi rast od 14% u odnosu na isti period prethodne godine.*
- Glavne karakteristike vanjskotrgovinske robne razmjene u periodu I-III 2019. godine bile su povećanje ukupne vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine (2,7%), pad izvoza (0,6%), rasta uvoza (4,7%), te pad stope pokrivenosti uvoza izvozom za 3,2%.*
- Evropska unija je i dalje naš glavni vanjskotrgovinski partner, tako da u ukupnom obimu robne razmjene EU učestvuje sa 67%, zatim zemlje potpisnice Sporazuma „CEFTA-e 2006“ učestvuju sa 13%, dok ostale zemlje učestvuju sa 20%.*
- Izvoz u EU ostvaruje učešće sa 76% u ukupnom bh izvozu, a uvoz iz zemalja EU učestvuje sa 61% u ukupnom bh uvozu. U periodu I-III 2019. godine u odnosu na isti period prethodne godine zabilježen je rast ukupne robne razmjene sa EU (5%), rast izvoza u EU (3%), rast uvoza iz EU (8%), te pad stope pokrivenosti uvoza izvozom sa EU (3,7%), dok je kod trgovinskog deficita zabilježen rast (26%).*
- Izvoz u zemlje CEFTA-e učestvuje sa 15% u ukupnom bh izvozu, a uvoz iz zemalja CEFTA-e učestvuje sa 12% u ukupnom bh uvozu. U periodu I-III 2019. godine u odnosu na isti period prethodne godine zabilježen je rast ukupne robne razmjene sa CEFTA-om (3%), rast izvoza u CEFTA-u (1%), rast uvoza iz CEFTA-e (4%), te pad stope pokrivenosti uvoza izvozom sa CEFTA-om (2%), dok je kod trgovinskog deficita zabilježen rast (16%).*
- Izvoz u ostale zemlje (zemlje koje ne pripadaju grupacijama EU i CEFTA-e) ostvaruje učešće od 8% u ukupnom bh izvozu, dok uvoz iz ostalih zemalja u ukupnom bh uvozu učestvuje sa 27%.*
- Od glavnih trgovinskih partnera, najveću pokrivenost uvoza izvozom imamo sa: Austrijom od 149%, Slovenijom 117%, Hrvatskom 81%, Njemačkom 78%, Italijom 64%, te sa Srbijom 63%. Pored ovih zemalja, značajni trgovinski partneri BiH su SAD, Rusija i Kina, međutim pokrivenost uvoza izvozom sa tim zemljama je mala, pa tako sa Rusijom 13%, sa SAD-om je 7,5%, te sa Kinom 2%.*
- Bosna i Hercegovina je u periodu I-III 2019. godine najviše izvozila u: Njemačku (432,45 miliona KM), Hrvatsku (362,78 miliona KM), Italiju (328,88 miliona KM), Srbiju (298,46 miliona KM), Austriju (253,53 miliona KM), Sloveniju (252,51 milion KM), Crnu Goru (87,52 miliona KM), te Mađarsku (71,30 miliona KM).*
- U posmatranom periodu, Bosna i Hercegovina je naviše uvozila iz: Njemačke (556,89 miliona KM), Italije (513,16 miliona KM), Srbije (477,26 miliona KM), Hrvatske (446,72 miliona KM), Kine (360,21 milion KM), Turske (217,90 miliona KM), Slovenije (216,23 miliona KM), te iz SAD-a (178,56 miliona KM).*

1. ROBNA RAZMJENA BOSNE I HERCEGOVINE

Tabela 1. Uporedni pregled robne razmjene BiH

Mil.KM

OPIS	I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019	Prosjek	Index 2019/2018
IZVOZ	2.120,89	2.120,03	2.489,33	2.788,45	2.770,84	2.457,91	99,37
UVOZ	3.572,11	3.527,42	3.977,95	4.402,60	4.610,89	4.018,19	104,73
OBIM	5.693,00	5.647,45	6.467,28	7.191,05	7.381,73	6.476,10	102,65
DEFICIT/SUFICIT	-1.451,22	-1.407,39	-1.488,62	-1.614,15	-1.840,05	-1.560,29	113,99
POKRIVENOST (%)	59,37	60,10	62,58	63,34	60,09	61,10	-

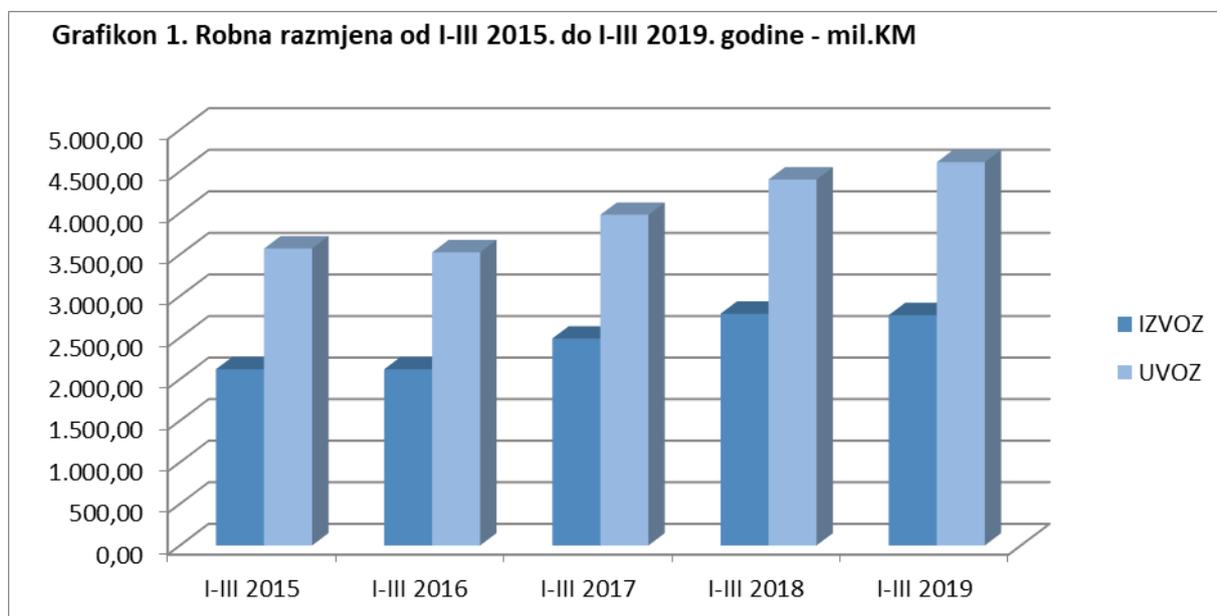
Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-III 2019. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, izvoz je manji za 0,63%, dok je uvoz porastao za 4,73%, što je dovelo da je pokrivenost uvoza izvozom manja za 3,24%.

Vanjskotrgovinski deficit Bosne i Hercegovine je i dalje izuzetno visok i u periodu I-III 2019. godine njegova vrijednost iznosi 1,84 milijarde KM, što je za 13,99% više u odnosu na isti period prethodne godine.

Na grafikonu 1. predstavljeno je kretanje izvoza i uvoza Bosne i Hercegovine u periodu od I-III 2015. do I-III 2019. godine.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

2. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO ROBAMA

Tabela 2. - Pregled proizvoda sa najvećim izvozom po TB

RB	TB	OPIS	Vrijednost izvoza (mil. KM)					Učešće I-III 2019	Index 2019/2018
			I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019		
1	2716	Električna energija	105,14	60,88	131,15	145,25	158,57	5,72%	109
2	9401	Sjedala	159,26	167,76	176,77	179,47	144,04	5,20%	80
3	7601	Aluminij u sirovim oblicima	106,04	57,51	79,02	108,16	94,49	3,41%	87
4	8544	Izolirana žica, kablovi i ostali izolirani električni provodnici	40,88	45,93	61,99	73,86	85,16	3,07%	115
5	9403	Ostali namještaj	61,25	73,79	80,42	89,28	84,69	3,06%	95
6	7308	Željezne ili čelične konstrukcije i dijelovi konstrukcija	27,49	37,81	44,59	59,65	73,84	2,66%	124
7	2704	Koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja	35,97	26,37	54,62	71,15	73,07	2,64%	103
8	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože	80,48	80,18	72,56	73,15	72,29	2,61%	99
9	6406	Dijelovi obuće	39,13	47,00	50,81	68,02	71,92	2,60%	106
10	4407	Drvo obrađeno po dužini debljine veće od 6 mm	58,97	73,29	69,60	74,65	69,94	2,52%	94
Ukupno (1-10)			714,6	670,5	821,5	942,6	928,0	33,49%	98
Ostalo			1.406,3	1.449,5	1.667,8	1.845,8	1.842,8	66,51%	100
UKUPNO			2.120,89	2.120,03	2.489,33	2.788,45	2.770,84	100,00%	99

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Proizvodi koji su se najviše izvozili za period I-III 2019. godine su:

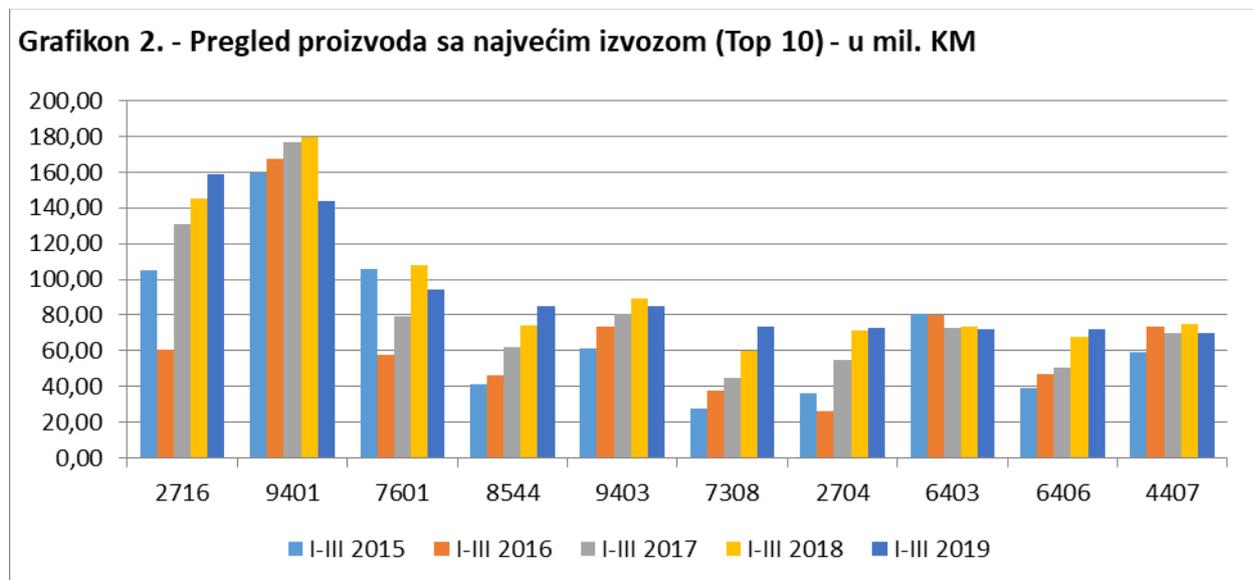
- električna energija (TB 2716) – 158,57 miliona KM, ↑9%;
- sjedala (TB 9401) – 144,04 miliona KM, ↓20%;
- aluminij u sirovim oblicima (TB 7601) – 94,49 miliona KM, ↓13%;
- izolirana žica, kablovi (TB 8544) – 85,16 miliona KM, ↑15%;
- ostali namještaj i njegovi dijelovi (TB 9403) – 84,69 miliona KM, ↓5%.

Najveći doprinos na pad bh izvoza, za period I-III 2019. godine u odnosu na isti period 2018. godine, ima izvoz u:

- Njemačku – sjedala (TB 9401) – 50,47 miliona KM, ↓27%;
- Španiju - sjedala (TB 9401) – 4,51 milion KM, ↓79%;
- Hrvatsku – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 1,01 milion KM, ↓92%.

Proizvod koji je imao doprinos na pad bh izvoza je svježe ili rashlađeno goveđe meso, jer u periodu I-III 2019. godine nije zabilježen izvoz svježeg ili rashlađenog goveđeg mesa (TB 0201) u Tursku, dok u istom periodu 2018. godine izvoz je bio 10,19 miliona KM.

Pored ovog proizvoda, koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta (TB 2704) značajno doprinosi padu ukupnog bh izvoza, jer u periodu I-III 2019. godine nije zabilježen izvoz ovog proizvoda u Italiju, a u istom periodu prošle godine izvoz je bio 9,91 milion KM.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu od I-III 2015. do I-III 2019. godine zabilježen je rast izvoza izolirane žice, kablova (TB 8544), zatim željeznih ili čeličnih konstrukcija (TB 7308), te dijelova obuće (TB 6406).

Tabela 3. - Pregled proizvoda sa najvećim uvozom po TB

RB	TB	OPIS	Vrijednost uvoza (mil. KM)					Učešće I-III 2019	Index 2019/2018
			I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019		
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	173,36	143,00	203,25	222,62	302,96	6,57%	136
2	8703	Putnički automobili i druga motorna vozila	126,20	146,01	160,06	177,94	203,96	4,42%	115
3	2701	Kameni ugalj; briketi i slična čvrsta goriva od kamenog uglja	78,30	50,92	106,02	107,48	143,23	3,11%	133
4	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	101,08	101,30	111,20	108,91	119,56	2,59%	110
5	2716	Električna energija	21,34	38,35	82,12	42,22	95,37	2,07%	226
6	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljikovodici	80,56	53,43	61,46	61,13	80,79	1,75%	132
7	7601	Aluminij u sirovim oblicima	37,74	9,39	18,83	34,38	57,64	1,25%	168
8	8517	Telefonski aparati	43,59	41,47	49,90	50,02	54,90	1,19%	110
9	4107	Goveđe kože i kože kopitara	39,45	44,64	49,70	55,56	47,37	1,03%	85
10	8704	Motorna vozila za prijevoz robe	22,49	29,84	39,38	40,80	41,12	0,89%	101
Ukupno (1-10)			724,1	658,4	881,9	901,1	1.146,9	24,87%	127
Ostalo			2.848,0	2.869,1	3.096,0	3.501,5	3.464,0	75,13%	99
UKUPNO			3.572,11	3.527,42	3.977,95	4.402,60	4.610,89	100,00%	105

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

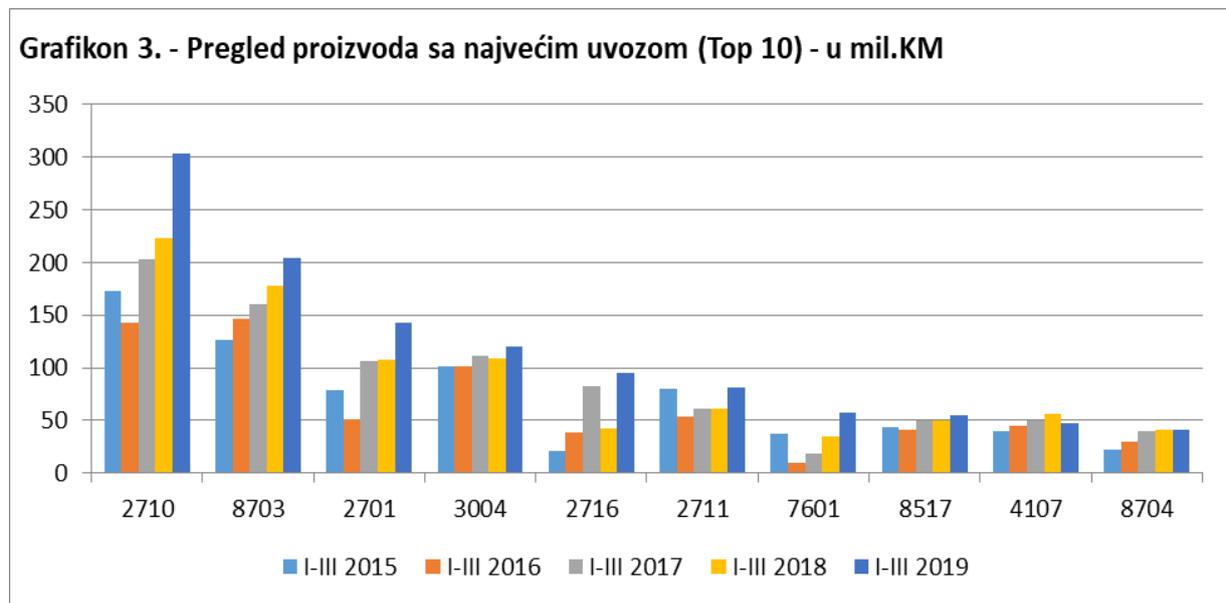
Proizvodi koji su se najviše uvozili za period I-III 2019. godine su:

- naftna ulja, osim sirovih (TB 2710)- 302,96 miliona KM, ↑36%,
- putnički automobili (TB 8703) – 203,96 miliona KM, ↑15%,

- kameni ugalj, briketi (TB 2701) – 143,23 miliona KM, ↑33%,
- lijekovi (TB 3004) – 119,56 miliona KM, ↑10%,
- električna energija (TB 2716) – 95,37 miliona KM, ↑126%.

Najveći doprinos na rast bh uvoza, za period I-III 2019. godine u odnosu na isti period 2018. godine, ima uvoz iz:

- SAD-a – kamenog uglja (TB 2701) – 127,59 miliona KM, ↑58%;
- Hrvatske – električne energije (TB 2716) – 60,38 miliona KM, ↑227%;
- Hrvatske – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 136,76 miliona KM, ↑30%;
- Rusije – naftnih plinova (TB 2711) – 64,24 miliona KM, ↑49%.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu od I-III od 2015. do 2019. godine zabilježen je rast uvoza osobnih automobila (TB 8703) i motornih vozila za prevoz robe (TB 8704).

Tabela 4. - Pregled proizvoda sa najvećim deficitom po TB

RB	TB	OPIS	Vrijednost deficita (mil. KM)					Učešće I-III 2019	Index 2019/2018
			I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019		
1	2710	Naftna ulja, osim sirovih	-155,54	-120,57	-187,41	-179,14	-294,83	16,02%	165
2	8703	Putnički automobili i druga motorna vozila	-124,43	-145,08	-158,62	-175,75	-202,33	11,00%	115
3	2701	Kameni ugalj; briketi i slična čvrsta goriva	-78,29	-50,92	-106,02	-107,48	-143,23	7,78%	133
4	3004	Lijekovi	-83,13	-80,77	-87,27	-90,78	-103,97	5,65%	115
5	2711	Naftni plinovi i plinoviti ugljikovodici	-80,56	-53,43	-61,36	-60,54	-79,82	4,34%	132
6	8517	Telefonski aparati	-42,55	-39,79	-49,15	-48,49	-52,32	2,84%	108
7	4107	Goveđe kože i kože kopitara	-36,96	-40,92	-46,31	-51,58	-44,40	2,41%	86
8	8704	Motorna vozila za prijevoz robe	-20,87	-28,46	-37,36	-38,64	-39,54	2,15%	102
9	7208	Toplo valjani pljosnati proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika širine 600 mm ili veće	-16,06	-20,46	-25,33	-32,59	-36,31	1,97%	111
10	0201	Goveđe meso, svježe ili rashlađeno	-17,98	-27,35	-28,50	-15,59	-36,18	1,97%	232
Ukupno (1-10)			-656,4	-607,8	-787,3	-800,6	-1.032,9	56,14%	129
Ostalo			-794,9	-799,7	-701,3	-813,6	-807,1	43,86%	99
UKUPNO			-1.451,22	-1.407,40	-1.488,62	-1.614,15	-1.840,05	100,00%	114

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Proizvodi koji su zabilježili najveći deficit u periodu I-III 2019. godine su:

- naftna ulja, osim sirovih (TB 2710) – 294,83 miliona KM, ↑65%,
- putnički automobili (TB 8703) – 202,33 miliona KM, ↑15%,
- kameni ugalj, briketi (TB 2701) – 143,23 miliona KM, ↑33%,
- lijekovi (TB 3004) – 103,97 miliona KM, ↑15%.

Najveći doprinos na rast bh deficita ima deficit u robnoj razmjeni sa:

- SAD-om – kamenog uglja (TB 2701) - 127,59 miliona KM, ↑58,09%;
- Hrvatskom - naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) - 135,76 miliona KM, ↑47,4%;
- Rusijom - naftnih plinova (TB 2711) – 64,24 miliona KM, ↑48,8;

U periodu I-III 2019. godine zabilježen je suficit sa Hrvatskom u razmjeni električnom energijom (TB 2716) od 15,64 miliona KM, međutim taj suficit bilježi pad od 70,96% u odnosu na isti period prethodne godine.

2.1 Robna razmjena poljoprivrednih i industrijskih proizvoda

Tabela 5. - Struktura robne razmjene po vrstama proizvoda

Mil.KM

Vrsta proizvoda		I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019	Učešće I-III 2019	Index 2019/2018
IZVOZ	Poljoprivreda	184,34	186,76	227,54	201,10	187,21	6,76%	93,09
	Industrija	1.936,55	1.933,27	2.261,79	2.587,35	2.583,62	93,24%	99,86
	UKUPNO	2.120,89	2.120,03	2.489,33	2.788,45	2.770,83	100,00%	99,37
UVOZ	Poljoprivreda	634,81	649,22	715,73	698,66	707,18	15,34%	101,22
	Industrija	2.937,30	2.878,21	3.262,22	3.703,93	3.903,71	84,66%	105,39
	UKUPNO	3.572,11	3.527,43	3.977,95	4.402,59	4.610,89	100,00%	104,73
DEFICIT/SUFICIT	Poljoprivreda	-450,47	-462,46	-488,19	-497,56	-519,97	28,26%	104,50
	Industrija	-1.000,75	-944,94	-1.000,43	-1.116,58	-1.320,09	71,74%	118,23
	UKUPNO	-1.451,22	-1.407,40	-1.488,62	-1.614,14	-1.840,06	100,00%	114,00

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

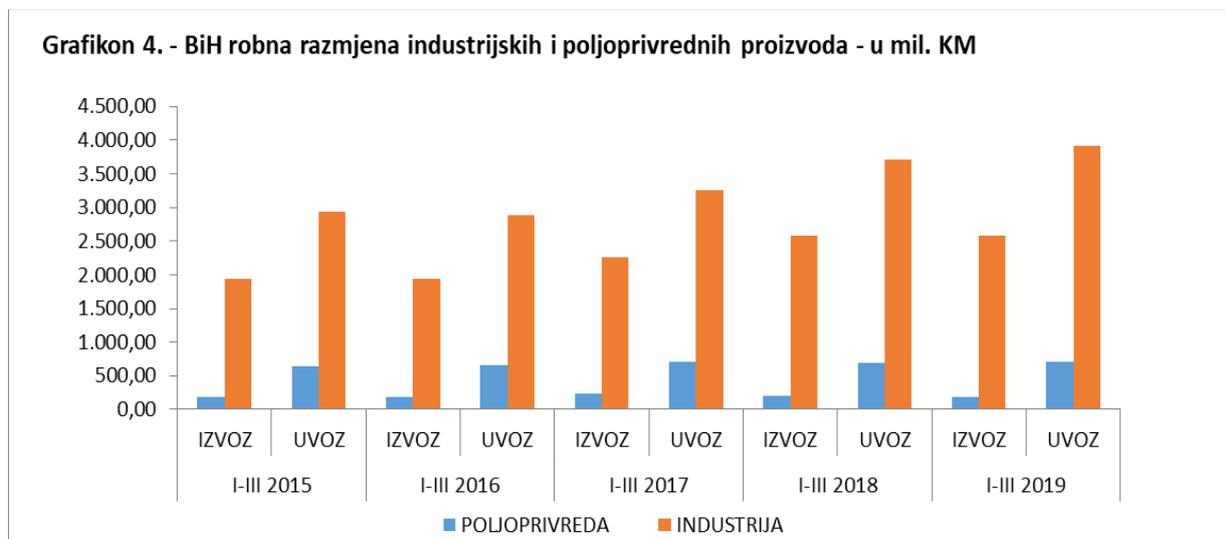
Preliminarni podaci

* Poljoprivredni i industrijski proizvodi su razvrstani po WTO

U periodu I-III 2019. godine učešće industrijskih proizvoda u ukupnom bh izvozu je 93,24%, dok poljoprivredni proizvodi učestvuju sa 6,76%.

U ukupnom bh uvozu industrijski proizvodi učestvuju 85%, dok poljoprivredni proizvodi učestvuju sa 15%.

U razmjeni industrijskih proizvoda zabilježen je pad izvoza (0,14%), rast uvoza (5,39%) i rast deficita (18,23%). Poljoprivredni proizvodi bilježe pad izvoza (6,9%) i rast uvoza (1,22%), dok je deficit u razmjeni poljoprivrednim proizvodima porastao za 4,5%.

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

3. ROBNA RAZMJENA SA NAJZNAČAJNIJIM PARTNERIMA

Tabela 6. - BiH izvoz po zemljama - najznačajnijim partnerima

RB	ZEMLJA	Vrijednost (mil.KM)					Učešće I-III 2019	Index 2019/2018
		I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019		
1	NJEMAČKA	339,93	373,88	379,53	420,79	432,45	15,61%	102,77
2	HRVATSKA	210,84	206,01	290,22	328,86	362,78	13,09%	110,31
3	ITALIJA	296,40	281,57	278,51	313,40	328,88	11,87%	104,94
4	SRBIJA	200,07	148,17	236,31	276,57	298,46	10,77%	107,91
5	AUSTRIJA	164,90	173,19	198,19	228,70	253,53	9,15%	110,86
6	SLOVENIJA	171,73	184,71	219,57	246,75	252,51	9,11%	102,33
7	CRNA GORA	82,11	44,94	71,18	84,12	87,52	3,16%	104,04
8	MAĐARSKA	43,78	52,95	60,90	69,37	71,30	2,57%	102,78
9	TURSKA	83,42	65,24	86,65	90,48	70,48	2,54%	77,90
10	FRANCUSKA	25,16	36,63	46,94	51,94	70,12	2,53%	135,00
Ukupno (1-10)		1.618,34	1.567,29	1.868,00	2.110,98	2.228,03	80,41%	105,54
Ostale zemlje		502,55	552,74	621,33	677,47	542,81	19,59%	80,12
UKUPNO		2.120,89	2.120,03	2.489,33	2.788,45	2.770,84	100,00%	99,37

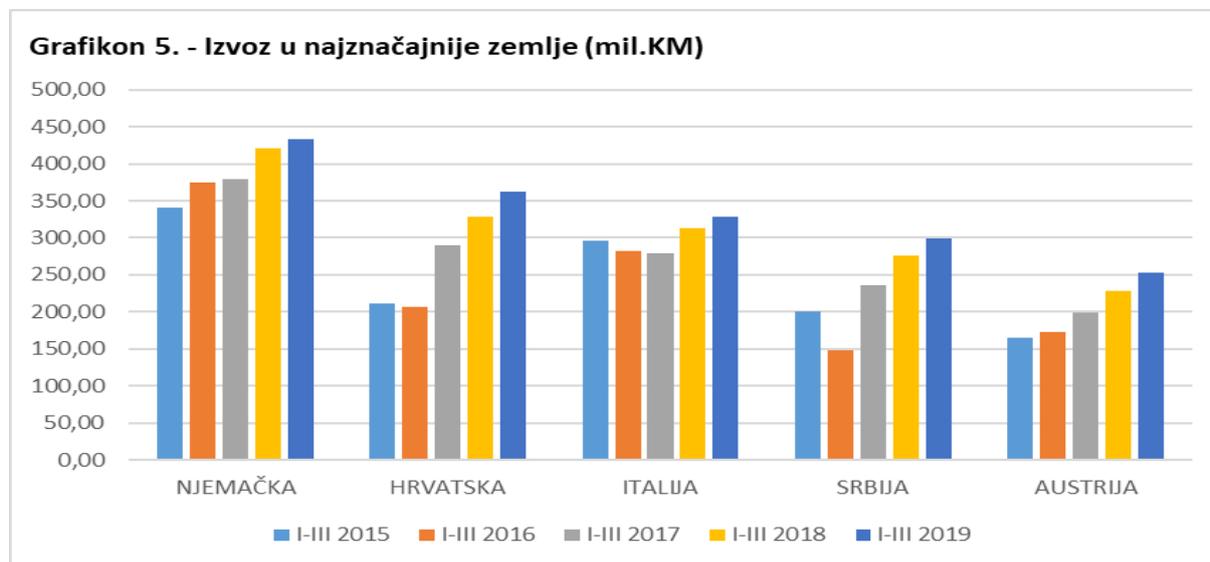
Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedenih deset zemalja ima učešće od 80,41% u ukupnom bh **izvozu** u periodu I-III 2019. godine.

Bosna i Hercegovina je u posmatranom periodu najviše izvozila u: Njemačku (432,45 miliona KM), Hrvatsku (362,78 miliona KM), Italiju (328,88 miliona KM), Srbiju (298,46 miliona KM), Austriju (253,53 miliona KM), te Sloveniju (252,51 milion KM).

U periodu I-III 2019. godine zabilježen je pad izvoza od 0,63%, a najveći doprinos tom padu imao je izvoz u: Kosovo 0,94 p.p. (procentni poen), Tursku 0,72 p.p, Španiju 0,63 p.p., te u Afganistan 0,45p.p.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Posmatrajući period od I-III 2015. do I-III 2019. godine, rast izvoza zabilježen je u Njemačku i Austriju.

Tabela 7. - BiH uvoz po zemljama - najznačajnijim partnerima

RB	ZEMLJA	Vrijednost (mil.KM)					Učešće I-III 2019	Index 2019/2018
		I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019		
1	NJEMAČKA	436,87	462,40	471,49	541,15	556,89	12,08%	102,91
2	ITALIJA	374,02	410,86	442,56	489,01	513,16	11,13%	104,94
3	SRBIJA	360,03	410,71	436,08	458,46	477,26	10,35%	104,10
4	HRVATSKA	344,67	322,14	399,69	391,25	446,72	9,69%	114,18
5	KINA	299,35	259,83	274,85	320,62	360,21	7,81%	112,35
6	TURSKA	133,88	144,55	156,83	189,26	217,90	4,73%	115,13
7	SLOVENIJA	174,48	181,50	212,26	212,79	216,23	4,69%	101,62
8	SAD	111,80	61,85	138,94	126,56	178,56	3,87%	141,09
9	AUSTRIJA	127,40	124,52	148,30	153,85	169,67	3,68%	110,28
10	POLJSKA	94,10	91,99	110,81	115,76	150,10	3,26%	129,66
UKUPNO (1-10)		2.456,60	2.470,35	2.791,81	2.998,71	3.286,70	71,28%	109,60
Ostale zemlje		1.115,51	1.057,07	1.186,14	1.403,89	1.324,19	28,72%	94,32
UKUPNO		3.572,11	3.527,42	3.977,95	4.402,60	4.610,89	100,00%	104,73

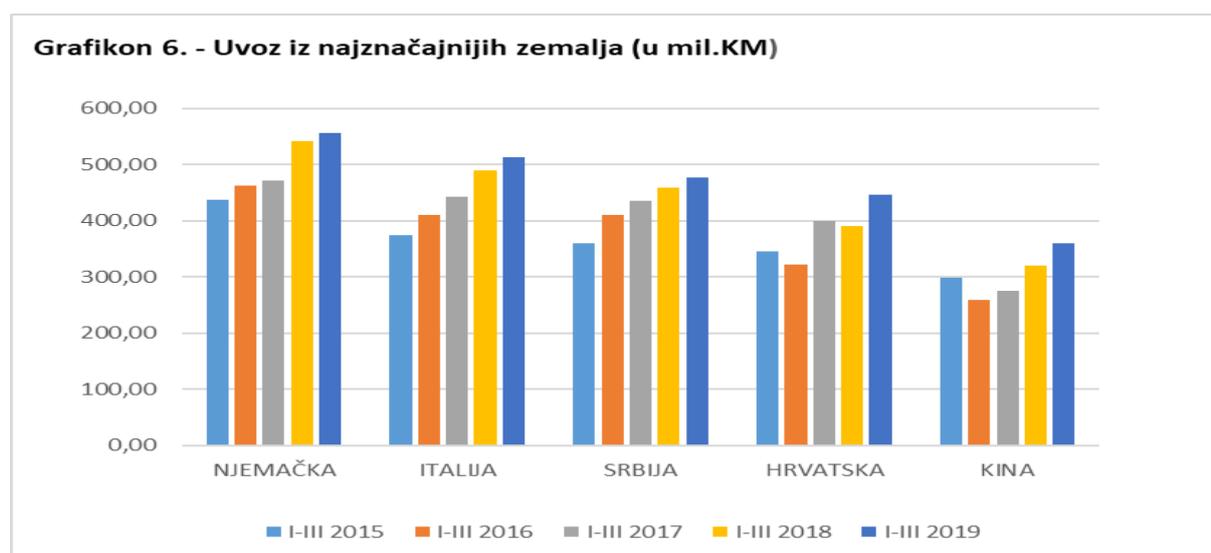
Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedenih deset zemalja ima učešće od 71,28% u ukupnom bh **uvozu** u periodu I-III 2019. godine.

Bosna i Hercegovina je u u peridu I-III 2019. godine najviše uvozila iz: Njemačke (556,89 miliona KM), Italije (513,16 miliona KM), Srbije (477,26 miliona KM), Hrvatske (446,72 miliona KM), Kine (360,21 milion KM), Turske (217,90 milion KM), te Slovenije (216,23 miliona KM).

U peridu I-III 2019. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, zabilježen je rast uvoza od 4,73%, a najveći doprinos rastu uvoza ima uvoz iz: Hrvatske 1,26 p.p., SAD-a 1,18 p.p., Kine 0,90 p.p., Poljske 0,78 p.p., te Turske 0,65 p.p.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Posmatrajući period od I-III 2015. do I-III 2019. godine, uvoz iz Njemačke, Italije i Srbije bilježi trend rasta.

Tabela 8. - BiH deficit po zemljama - najznačajnijim partnerima

RB	DRŽAVA	Vrijednost (mil.KM)					Učešće I-III 2019	Index 2019/2018
		I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019		
1	KINA	-295,27	-254,85	-267,47	-311,32	-353,42	19,21%	113,52
2	ITALIJA	-77,61	-129,29	-164,05	-175,61	-184,28	10,01%	104,94
3	SRBIJA	-159,97	-262,53	-199,77	-181,88	-178,80	9,72%	98,31
4	SAD	-98,38	-50,49	-115,48	-108,98	-165,20	8,98%	151,59
5	TURSKA	-50,46	-79,31	-70,18	-98,78	-147,42	8,01%	149,24
6	RUSIJA	-195,55	-95,69	-102,58	-257,63	-129,81	7,05%	50,39
7	NJEMAČKA	-96,93	-88,52	-91,96	-120,37	-124,44	6,76%	103,38
8	POLJSKA	-71,65	-70,64	-83,16	-69,69	-111,14	6,04%	159,48
9	HRVATSKA	-133,84	-116,13	-109,47	-62,39	-83,94	4,56%	134,54
10	GRČKA	-37,73	-41,94	-46,56	-46,66	-59,26	3,22%	127,00
Ukupno (1-10)		-1.217,39	-1.189,39	-1.250,68	-1.433,31	-1.537,71	83,57%	107,28
Ostale zemlje		-233,83	-218,01	-237,94	-180,84	-302,34	16,43%	167,19
UKUPNO		-1.451,22	-1.407,40	-1.488,62	-1.614,15	-1.840,05	100,00%	113,99

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedenih deset zemalja učestvuje u ukupnom bh **deficitu** od 83,57% u periodu I-III 2019. godine.

U posmatranom periodu 2019. godine Bosna i Hercegovina je najveći deficit zabilježila sa: Kinom (353,42 miliona KM), Italijom (184,28 miliona KM), Srbijom (178,80 miliona KM), SAD-om (165,20 miliona KM), te sa Turskom (147,42 miliona KM).

Poređenjem perioda I-III 2019. godine sa istim periodom prethodne godine, zabilježen je značajan rast deficita u robnoj razmjeni sa Poljskom od 59%, SAD-om 52%, te sa Turskom od 49%, dok je pad deficita zabilježen u razmjeni sa Rusijom od 50% i Srbijom 2%.

4. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO REGIONIMA

Tabela 9. - Izvoz po regionima

RB	Region	Vrijednost (mil.KM)					Index	Učešće I-III 2019
		I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019		
1	EU	1.517,85	1.602,19	1.817,24	2.064,42	2.115,14	102,46	76,34
2	CEFTA	332,58	267,08	377,43	417,80	422,00	101,01	15,23
3	EFTA	37,32	37,10	41,48	61,72	62,93	101,96	2,27
4	UoST*	83,42	65,24	86,65	90,48	70,48	77,90	2,54
5	Ostatak svijeta	149,71	148,43	166,54	154,02	100,29	65,11	3,62
Ukupno		2.120,88	2.120,04	2.489,34	2.788,44	2.770,84	99,37	100,00

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

Tabela 10. - Uvoz po regionima

RB	Region	Vrijednost (mil.KM)					Index	Učešće I-III 2019
		I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019		
1	EU	2.125,44	2.179,25	2.457,30	2.634,04	2.833,00	107,55	61,44%
2	CEFTA	421,04	453,53	492,70	509,87	528,62	103,68	11,46%
3	EFTA	28,38	25,73	28,77	33,88	34,79	102,69	0,75%
4	UoST*	133,88	144,55	156,83	189,26	217,90	115,13	4,73%
5	Ostatak svijeta	863,37	724,36	842,36	1.035,55	996,57	96,24	21,61%
Ukupno		3.572,11	3.527,42	3.977,96	4.402,60	4.610,88	104,73	100,00%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

Tabela 11. - Trgovinski bilans po regionima

RB	Region	Vrijednost (mil.KM)					Index	Učešće I-III 2019
		I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019		
1	EU	-607,59	-577,06	-640,06	-569,62	-717,86	126,02	39,01%
2	CEFTA	-88,46	-186,45	-115,27	-92,07	-106,62	-2,67	5,79%
3	EFTA	8,94	11,37	12,71	27,84	28,14	-0,73	-1,53%
4	UoST*	-50,46	-79,31	-70,18	-98,78	-147,42	-37,24	8,01%
5	Ostatak svijeta	-713,66	-575,93	-675,82	-881,53	-896,28	-31,12	48,71%
Ukupno		-1.451,23	-1.407,38	-1.488,62	-1.614,16	-1.840,04	113,99	100,00%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

Posmatrajući period od I-III 2015. godine do I-III 2019. godine zabilježen je rast uvoza iz svih regiona, a na strani izvoza, izvoz u EU i u EFTA-u ima trend rasta.

Bosna i Hercegovina bilježi suficit jedino sa EFTA-om.

Pokrivenost uvoza izvozom BiH sa zemljama članicama EU, u periodu I-III 2019. godine, iznosila je 74,7%, sa zemljama članicama CEFTA-e 79,8%, te sa Turskom 32%.

Najveću pokrivenost uvoza izvozom BiH je ostvarila sa potpisnicama EFTA-e od 181%.

5. ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA EVROPSKE UNIJE

Tabela 12. - Uporedni pregled robne razmjene BiH sa EU

Mil.KM

OPIS	I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019	Prosjek	Index
IZVOZ	1.517,85	1.602,19	1.817,24	2.064,42	2.115,14	1.823,37	102,46
UVOZ	2.125,44	2.179,25	2.457,30	2.634,04	2.833,00	2.445,81	107,55
OBIM	3.643,29	3.781,44	4.274,54	4.698,46	4.948,14	4.269,17	105,31
DEFICIT/SUFICIT	-607,59	-577,06	-640,06	-569,62	-717,86	-622,44	126,02
POKRIVENOST (%)	71,41	73,52	73,95	78,37	74,66	-	-

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U prvom kvartalu 2019. godine ukupan **izvoz** BiH u EU iznosio je 2,12 milijardi KM, što je za 50,72 miliona KM više u odnosu na isti period 2018. godine i predstavlja rast od 2,5%.

U ukupnom izvozu u EU, u periodu I-III 2019. godine, najveće učešće ima Njemačka (20,45%), Hrvatska (17,15%), Italija (15,55%), Austrija (11,99%), te Slovenija (11,94%). (Prilog 1)

U periodu I-III 2019. godine vrijednost **uvoza** iz EU iznosila je 2,83 milijarde KM, što je za 198,96 miliona KM više u odnosu na isti period 2018. godine i predstavlja rast od 7,55%.

Najveće učešće u ukupnom uvozu iz EU, u posmatranom periodu, ima Njemačka (19,66%), zatim Italija (18,11%), te Hrvatska (15,77%). (Prilog 2)

Posmatrajući period od pet godina ukupna robna razmjena sa EU ima trend rasta.

U prvom kvartalu 2019. godine vrijednost **deficita** sa zemljama EU iznosila je 717,86 miliona KM, gdje je deficit povećan za 148,24 miliona KM ili za 26% u odnosu na isti period 2018. godine.

Najveće učešće u deficitu u BiH razmjeni sa EU bilježe Italija (25,67%), Njemačka (17,33%), Poljska (15,48%), te Hrvatska (11,69%). (Prilog 3)

Posmatrajući period I-III 2019. godine, u robnoj razmjeni BiH sa Švedskom, zabilježen je značajan deficit od 4,41 milion KM, a u istom periodu prethodne godine bio je zabilježen suficit od 272,32 hiljade KM.

Pokrivenost uvoza izvozom sa zemljama EU u prvom kvartalu 2019. godine iznosila je 74,7%.

5.1 Robna razmjena sa EU po TB

Tabela 13. - Struktura BiH izvoza u EU po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019	Učešće I-III 2019	Index
1	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402),	144,4	155,0	162,3	161,5	124,0	5,86%	76,78
2	7601	Aluminij u sirovim oblicima	88,9	53,2	76,5	104,9	92,3	4,36%	87,97
3	2716	Električna energija	34,7	33,5	84,6	78,0	80,5	3,81%	103,19
4	8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu žicu i anodiziranu žicu)	38,2	42,2	57,7	70,9	80,2	3,79%	113,15
5	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi	53,4	65,1	72,3	78,4	76,2	3,60%	97,29
Ukupno (1-5)			359,5	349,0	453,4	493,7	453,3	21,43%	91,81
Ostalo			1.158,3	1.253,2	1.363,8	1.570,7	1.661,9	78,57%	105,80
UKUPNO			1.517,9	1.602,2	1.817,2	2.064,4	2.115,1	100,00%	102,46

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedene grupe proizvoda koje BiH izvozi u EU imaju učešće od 21,43% u ukupnom bh izvozu u EU u prvom kvartalu 2019. godine i sve su industrijski proizvodi.

Posmatrajući period od pet godina, zabilježen je rast izvoza u EU izolirane žice i kablova.

U prvom kvartalu 2019. godine najveći doprinos na rast bh izvoza u EU ima izvoz u:

- Rumuniju – toplo valjane žice od željeza ili nelegiranog čelika (TB 7213) – 21,64 miliona KM, ↑167%;
- Hrvatsku - aluminija u sirovim oblicima (TB 7601) –41,14 miliona KM, ↑29%;
- Austriju – željeznih ili čeličnih konstrukcija (TB 7308) – 18,74 miliona KM, ↑57%;
- Italiju – dijelova obuće (TB 6406) – 26,18 miliona KM, ↑34%;

U periodu I-III 2019. godine zabilježen je izvoz kombinezona, podsuknji, gaćica, spavaćica, pidžama, jutarnjih haljina, kupaćih ogrtača (TB 6108) u Francusku u vrijednosti od 9,81 milion KM, dok u istom period prošle godine nije bio zabilježen izvoz ovog proizvoda u ovu zemlju.

Tabela 14. - Struktura BiH uvoza iz EU po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019	Učešće I-III 2019	Index
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	152,5	126,7	176,9	189,9	257,5	9,09%	135,55
2	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila	119,2	136,3	142,6	163,1	188,4	6,65%	115,52
3	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	81,0	80,8	89,4	88,5	96,7	3,41%	109,35
4	2716	Električna energija	9,7	14,7	52,1	29,1	72,9	2,57%	250,91
5	4107	Goveđe kože (uključujući bivolje) i kože kopitara,	37,5	41,5	47,4	52,9	38,8	1,37%	73,44
Ukupno (1-5)			399,9	400,0	508,3	523,4	654,3	23,10%	125,01
Ostalo			1.725,6	1.779,3	1.949,1	2.110,6	2.178,7	76,90%	103,22
UKUPNO			2.125,4	2.179,3	2.457,3	2.634,0	2.833,0	100,00%	107,55

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedene grupe proizvoda koje BiH uvozi iz EU imaju učešće od 23,10% u ukupnom bh uvozu iz EU u prvom kvartalu 2019. godine.

Posmatrajući period od pet godina, zabilježen je rast uvoza iz EU osobnih automobila.

U periodu I-III 2019. godine najveći doprinos na rast bh uvoza iz EU ima uvoz iz:

- Hrvatske – električne energije (TB 2716) – 60,38 miliona KM, ↑227%;
- Hrvatske – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 136,76 milion KM, ↑30%;
- Italije - naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) -83,36 milion KM, ↑30%;
- Poljske – koksa i polukoksa (TB 2704) – 27,72 miliona KM, ↑179%.

5.2 Robna razmjena sa Hrvatskom

Tabela 15. - Robna razmjena BiH sa **Hrvatskom** po vrstama proizvoda

Mil.KM

Period	Vrsta proizvoda	IZVOZ	INDEX izvoz	UVOZ	INDEX uvoz	OBIM	DEFICIT/ SUFICIT	INDEX deficit	POKRIVENOST (%)
I-III 2015	Ind.	188,81		246,13		434,95			76,71
	Polj.	22,02		98,54		98,99			22,35
	Ukupno	210,84	-	344,67	-	555,51	-133,84	-	61,17
I-III 2016	Ind.	182,06	96	230,65	94	412,71	-48,59	-	78,93
	Polj.	23,96	109	91,49	93	115,45	-67,54	-	26,18
	Ukupno	206,01	98	322,14	93	528,16	-116,13	87	63,95
I-III 2017	Ind.	269,09	306	300,70	130	569,79	-31,60	65	89,49
	Polj.	21,13	88	98,99	108	120,12	-77,86	115	21,34
	Ukupno	290,22	141	399,69	124	689,90	-109,47	94	72,61
I-III 2018	Ind.	306,42	114	294,84	98	601,26	11,58	-37	103,93
	Polj.	22,44	106	96,41	97	118,86	-73,97	95	23,28
	Ukupno	328,86	113	391,25	98	720,11	-62,39	57	84,05
I-III 2019	Ind.	340,20	111	359,42	122	699,62	-19,22	-166	94,65
	Polj.	22,58	101	87,30	91	109,88	-64,72	87	25,87
	Ukupno	362,78	110	446,72	114	809,50	-83,94	135	81,21

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

*Poljoprivredni i industrijski proizvodi su razvrstani po WTO

Bosna i Hercegovina je u prvom kvartalu 2019. godine u Hrvatsku izvezla robe u vrijednosti od 362,78 miliona KM, što je za 10% više u odnosu na isti period prethodne godine. Uvoz iz Hrvatske u posmatranom periodu iznosio je 446,72 miliona KM i veći je za 14% u odnosu na uvoz u istom periodu 2018. godine.

Vanjskotrgovinski deficit u robnoj razmjeni sa Hrvatskom u prvom kvartalu 2019. godini iznosi 83,94 miliona KM i veći je za 35% u odnosu na isti period prošle godine.

Pokrivenost uvoza izvozom sa Hrvatskom u periodu I-III 2019. godine iznosila je 81%.

Izvoz u Hrvatsku u prvom kvartalu 2019. godine učestvuje sa 13,1% u ukupnom bh izvozu, dok uvoz iz Hrvatske učestvuje sa 9,7% u ukupnom bh uvozu.

U periodu I-III 2019. godine, u odnosu na isti period 2018. godine, zabilježen je rast izvoza industrijskih proizvoda u Hrvatsku (11%) i rast uvoza industrijskih proizvoda (22%). U prvom kvartalu 2019. godine u razmjeni industrijskim proizvodima sa Hrvatskom, BiH bilježi deficit od 19,22 miliona KM, dok je u istom periodu prošle godine bio zabilježen suficit od 11,58 miliona KM.

U razmjeni poljoprivrednim proizvodima zabilježen je rast izvoza (1%), pad uvoza (9%), te pad trgovinskog deficita (13%).

Izvoz u Hrvatsku u periodu I-III 2018. godine

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Hrvatsku su:

- vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sredstvima (2202 10) – 3,89 miliona KM, ↑19%;
- slatki keksi (1905 31) – 1,96 miliona KM, ↓14%;
- cijele kože, mase po koži veće od 16 kg (4101 50) – 1,41 milion KM, ↑10%;
- ostali prehrambeni proizvodi (2106 90) – 1,09 miliona KM, ↑1%.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Hrvatsku su:

- električna energija (2716 00) – 76,02 miliona KM, ↑5%;
- legure aluminijske (7601 20) – 41,14 miliona KM, ↑29%;
- rešetke, mreže i ograde zavarene na mjestima ukrštanja od žice (7314 20) – 15,62 miliona KM, ↑40%;
- gornji dijelovi obuće i njihovi dijelovi, osim umetaka za ojačanje (6406 10) – 12,06 miliona KM, ↑1,8%;

Proizvodi koji su imali najveći doprinos na rast izvoza u Hrvatsku su: legure aluminijske (7601 20), šuplji profili od legure aluminijske (7604 21), rešetke, mreže (7314 20), građevinski montažni elementi (6810 91), te električna energija (2716 00).

Uvoz iz Hrvatske u periodu I-III 2019. godine

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Hrvatske su:

- pivo dobijeno od slada (2203 00) – 5,97 miliona KM, ↓40%;

- ostali prehrambeni proizvodi koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu, npr. složeni alkoholni preparati, izogluzni, laktozni, te glukozni sirupi, itd (2106 90) – 5,68 miliona KM, ↑17%;
- vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sredstvima za zaslađivanje ili aromatizaciju (2202 10) – 4,83 miliona KM, ↑34,5%;
- ostali preparati koji se koriste za prehranu životinja (2309 90) – 3,46 miliona KM, ↓31%.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Hrvatske su:

- naftna ulja, osim sirovih, ostala (2710 19) – 120,44 milion KM, ↑37%;
- električna energija (2716 00) – 60,38 miliona KM, ↑227%.
- laka ulja i preparati (2710 12) – 16,32 miliona KM, ↓4%;
- ostali portland–cement, osim bijelog (2523 29) – 8,51 milion KM; ↓5%;
- butan (2711 13) – 7,72 miliona KM, ↓6%;

U prvom kvartalu 2019. godine proizvod koji su imali najveći doprinos na rast uvoza iz Hrvatske su električna energija (2716 00) i ostala naftna ulja osim sirovih (2710 19).

6. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA CEFTA-e

Tabela 16. - Uporedni pregled robne razmjene BiH sa **CEFTA-om**

Mil. KM

OPIS	I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019	Prosjek	Index
IZVOZ	332,58	267,08	377,43	417,80	422,00	363,38	101,00
UVOZ	421,04	453,53	492,70	509,87	528,62	481,15	103,68
OBIM	753,62	720,61	870,13	927,67	950,62	844,53	102,47
DEFICIT/SUFICIT	-88,46	-186,45	-115,27	-92,06	-106,62	-117,77	115,82
POKRIVENOST	78,99%	58,89%	76,60%	81,94%	79,83%		

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-III 2019. godine ukupan **izvoz** BiH u CEFTA-u iznosio je 422 miliona KM, što je za 4,20 miliona KM više u odnosu na isti period 2018. godine i predstavlja rast od 1%.

U posmatranom periodu vrijednost **uvoza** iz CEFTA-e iznosila je 528,62 miliona KM, što je za 18,76 miliona KM više u odnosu na isti period prethodne godine i predstavlja rast od 3,68%. Posmatrajući period od pet godina zabilježen je rast ukupne robne razmjene BiH sa CEFTA-om.

U prvom kvartalu 2019. godine vrijednost **deficita** sa zemljama CEFTA-e iznosila je 106,62 miliona KM, gdje je deficit smanjen u odnosu na isti period prethodne godinu za 15,8% (ili za 14,56 miliona KM).

Stopa rasta izvoza je manja od stope rasta uvoza, te je i stopa pokrivenosti uvoza izvozom sa CEFTA-om pala za 2,11%, i u periodu I-III 2019. godine iznosi 79,8%.

6.1 Robna razmjena po zemljama – potpisnicama CEFTA-e

Tabela 17. - Robna razmjena po zemljama potpisnicama CEFTA-e

Mil.KM

Potpisnica	I-III 2018		I-III 2019		Index
	IZVOZ	Učešće	IZVOZ	Učešće	
Albanija	6,25	1,50%	8,13	1,93%	130,08
Crna Gora	84,12	20,13%	87,52	20,74%	104,04
Kosovo*	27,11	6,49%	0,79	0,19%	2,93
Makedonija	23,71	5,67%	26,58	6,30%	112,11
Moldavija	0,04	0,01%	0,52	0,12%	1352,00
Srbija	276,57	66,20%	298,46	70,72%	107,91
Ukupno CEFTA	417,80	100,00%	422,00	100,00%	101,00
Potpisnica	UVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	Index
Albanija	2,62	0,51%	5,56	1,05%	211,99
Crna Gora	11,79	2,31%	9,71	1,84%	82,42
Kosovo*	4,41	0,87%	2,63	0,50%	59,63
Makedonija	31,55	6,19%	32,51	6,15%	103,07
Moldavija	1,04	0,20%	0,94	0,18%	90,30
Srbija	458,46	89,92%	477,26	90,28%	104,10
Ukupno CEFTA	509,87	100,00%	528,62	100,00%	103,68
Potpisnica	DEFICIT/SUFICIT	Učešće	DEFICIT/SUFICIT	Učešće	Index
Albanija	3,63	-3,94%	2,57	-2,41%	70,85
Crna Gora	72,33	-78,57%	77,81	-72,97%	107,57
Kosovo*	22,70	-24,65%	-1,84	1,72%	-8,10
Makedonija	-7,84	8,51%	-5,93	5,57%	75,73
Moldavija	-1,00	1,09%	-0,42	0,40%	42,30
Srbija	-181,88	197,56%	-178,80	167,70%	98,31
Ukupno CEFTA	-92,06	100,00%	-106,62	100,00%	115,82

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

*Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa Rezolucijom 1244 SB UN i odlukom Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti

U periodu I-III 2019. godine u ukupnom izvozu u zemlje CEFTA-e (422,00 miliona KM), Srbija ostvaruje najveće učešće od 70,7% (298,46 miliona KM), a Crna Gora učestvuje sa 20,7% (87,52 miliona KM). Navedene zemlje zajedno učestvuju sa 91,46% u ukupnom bh izvozu u zemlje potpisnice CEFTA-e.

U prvom kvartalu 2019. godine, u odnosu na isti kvartal 2018. godine, zabilježen je rast izvoza u sve zemlje CEFTA-e, osim na Kosovo (po rezoluciji VSUN 1244), gdje zabilježen pad od 97%.

U posmatranom periodu zabilježen je značajan rast izvoza u Moldaviju, jer je u prvom kvartalu 2019. godine izvoz bio 515,25 hiljadu KM, a u istom periodu prošle godine izvoz je bio 38,11 hiljada KM.

U periodu I-III 2019. godine u ukupnom uvozu iz zemalja CEFTA-e (528,62 miliona KM), Srbija ostvaruje najveće učešće od 90% (477,26 miliona KM), Makedonija učestvuje sa 6,15% (32,51 milion KM), dok Crna Gora učestvuje sa 1,84% (9,71 milion KM). Navedene zemlje zajedno učestvuju sa 98,27% u ukupnom bh uvozu iz zemalja potpisnica CEFTA-e.

U istom periodu, zabilježen je rast uvoza iz Albanije (112%), Makedonije (3%), te iz Srbije (4%), a iz ostalih zemalja je zabilježen pad uvoza.

U periodu I-III 2019. godine BiH je ostvarila najveći deficit u razmjeni sa Srbijom od 178,80 miliona KM, dok je najveći suficit zabilježen sa Crnom Gorom od 77,81 milion KM.

6.2 Robna razmjena sa zemljama CEFTA-e po tarifnim brojevima (TB)

Tabela 18. - Struktura BiH izvoza u zemlje CEFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019	Učešće I-III 2019	Index
1	2704	Koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta, aglomerirani ili ne; retortni ugalj:	35,65	18,40	53,06	61,17	73,02	17,30%	119
2	2716	Električna energija	58,49	23,52	40,48	45,01	55,74	13,21%	124
3	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika	21,39	19,82	24,33	32,13	32,95	7,81%	103
4	4407	Drvo obrađeno po dužini, debljine veće od 6 mm:	7,33	11,23	13,32	14,15	14,20	3,36%	100
5	0401	Mlijeko i pavlaka, nekoncentrisani i bez dodatnog šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje:	10,36	10,72	11,17	11,64	13,88	3,29%	119
Ukupno (1-5)			133,22	83,68	142,35	164,10	189,79	44,98%	116
Ostalo			199,36	183,40	235,07	253,70	232,20	55,02%	92
Ukupan izvoz u zemlje CEFTA-e			332,58	267,08	377,43	417,80	422,00	100,00%	101

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-III 2019. godine najveće učešće u ukupnom izvozu na tržište CEFTA-e imaju: koks i polukoks (TB 2704) od 17,3%; električna energija (TB 2716) od 13,2%; toplo valjana žica (TB 7213) od 7,8%; obrađeno drvo (TB 4407) od 3,4%, te mlijeko i pavlaka, bez dodatnog šećera ili drugih sredstava za zashlađivanje (TB 0401) od 3,3%.

Posmatrajući period od pet godina zabilježen je rast izvoza koka i polukoka, obrađenog drveta, te mlijeka i pavlake.

U periodu I-III 2019. godine najveći doprinos na rast bh izvoza u CEFTA-u ima izvoz u:

- Srbiju - koka i polukoka (TB 2704) – 71,56 miliona KM, ↑20%;
- Crnu Goru – električne energije (TB 2716) – 12,03 miliona KM, ↑220%;
- Srbiju - mlaćenice, kiselog mlijeka i pavlake, jogurta, kefira (TB 0403) – 6,07 miliona KM, dok je u prvom kvartalu 2018. godine izvoz bio 97,58 hiljada KM.
- Srbiju – mlijeka i pavlake (TB 0401) – 5,66 miliona KM, ↑236%.

U periodu I-III 2019. godine zabilježen je izvoz karbonata, peroksikarbonata (TB 2836) u Srbiju u vrijednosti 2,62 miliona KM, zatim izvoz u Makedoniju motornih vozila za posebne namjene (TB 8705) u vrijednosti od 1,12 miliona KM, te u Moldaviju lijekova (TB 3004) u vrijednosti od 464,45 hiljada KM, dok u prošloj godini nije bio zabilježen izvoz ovih proizvoda u ove zemlje.

Tabela 19. - Struktura BiH uvoza iz zemalja CEFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019	Učešće I-III 2019	Index
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	20,50	15,89	25,94	32,09	44,69	8,45%	139,28
2	2716	Električna energija	11,63	23,61	30,06	13,17	22,48	4,25%	170,71
3	1512	Ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka i njihove frakcije, rafinisani ili nerafinisani, ali hemijski nemodifikovani:	14,18	24,68	27,45	11,60	19,44	3,68%	167,65
4	1206	Suncokretovo sjeme, nezavisno je li lomljeno ili ne:	8,38	11,21	17,44	14,50	17,95	3,40%	123,76
5	1905	Hljeb, peciva, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi sa sadržajem kaka a ili bez kaka a	13,91	14,25	15,18	17,13	16,18	3,06%	94,47
Ukupno (1-5)			68,60	89,64	116,06	88,48	120,74	22,84%	136,46
Ostalo			352,44	363,89	376,63	421,39	407,88	77,16%	96,80
Ukupan uvoz iz zemalja CEFTA-e			421,04	453,53	492,70	509,87	528,62	100,00%	103,68

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-III 2019. godine najveće učešće u ukupnom uvozu iz CEFTA-e imaju: naftna ulja, osim sirovih (TB 2710) od 8,5%; električna energija (TB 2716) od 4,3%, suncokretovo ulje (TB 1512) od 3,7%, suncokretovo sjeme (TB 1206) od 3,4%, te hljeb i ostali pekarski proizvodi (TB 1905) od 3,06%.

U periodu I-III 2019. godine najveći doprinos na rast bh uvoza iz CEFTA-e ima uvoz iz Srbije:

- naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 44,69 miliona KM, ↑39%;
- električne energije (TB 2716) – 21,51 miliona KM, ↑111%;
- ulja od sjemena suncokreta, šafranike, ili pamuka (TB 1512) – 19,44 miliona KM, ↑68%;
- mlijeka i pavlake, bez dodatnog šećera (TB 0401) – 7,19 miliona KM, dok u istom periodu prošle godine uvoz je bio 251,49 hiljada KM.

6.3 Robna razmjena sa Srbijom

Tabela 20. - Robna razmjena BiH sa Srbijom po vrstama proizvoda

Mil.KM

Godina	Vrsta proizvoda	IZVOZ	INDEX izvoz	UVOZ	INDEX uvoz	OBIM	DEFICIT/SUFICIT	INDEX deficit	POKRIVENOST (%)
I-III 2015	Ind.	175,72	-	195,71	-	371,43	-19,99	-	89,79
	Polj.	24,35	-	164,33	-	188,68	-139,98	-	14,82
	Ukupno	200,07	-	360,03	-	560,10	-159,97	-	55,57
I-III 2016	Ind.	124,42	70,80	223,73	114,32	348,15	-99,32	496,95	55,61
	Polj.	23,76	97,58	186,98	113,78	210,73	-163,22	116,60	12,71
	Ukupno	148,17	74,06	410,71	114,08	558,88	-262,53	164,12	36,08
I-III 2017	Ind.	207,85	167,06	240,49	107,49	448,34	-32,65	32,87	86,43
	Polj.	28,46	119,81	195,59	104,61	224,05	-167,12	102,39	14,55
	Ukupno	236,31	159,48	436,08	106,18	672,39	-199,77	76,09	54,19
I-III 2018	Ind.	250,41	120,48	264,10	109,81	514,50	-13,69	41,93	94,82
	Polj.	26,17	91,93	194,36	99,37	220,53	-168,19	100,64	13,46
	Ukupno	276,57	117,04	458,46	105,13	735,03	-181,88	91,05	60,33
I-III 2019	Ind.	266,27	106,33	287,78	108,97	554,05	-21,51	157,12	92,53
	Polj.	32,18	123,00	189,48	97,49	221,67	-157,30	93,52	16,99
	Ukupno	298,46	107,91	477,26	104,10	775,72	-178,80	98,31	62,54

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

*Poljoprivredni i industrijski proizvodi su razvrstani po WTO

Bosna i Hercegovina je u periodu I-III 2019. godine u Srbiju izvezla robe u vrijednosti od 298,46 miliona KM, što je za 8% više u odnosu na prvi kvartal 2018. godine. Uvoz iz Srbije iznosio je 477,26 miliona KM i veći je za 4% u odnosu na vrijednost uvoza u istom periodu 2018. godine. Vanjskotrgovinski deficit u robnoj razmjeni sa Srbijom iznosio 178,80 miliona KM i manji je za

1,7% u odnosu na deficit u prvom kvartalu 2018. godine. Pokrivenost uvoza izvozom sa Srbijom iznosila je 62,54%.

Izvoz u Srbiju u periodu I-III 2019. godine učestvuje sa 10,7% u ukupnom bh izvozu, dok uvoz iz Srbije učestvuje sa 10,4% u ukupnom bh uvozu.

U periodu I-III 2019. godine, u odnosu na isti period prošle godine, došlo je do rasta izvoza industrijskih proizvoda od 6,3%, te rasta izvoza poljoprivrednih proizvoda od 23%.

Zabilježen je rast uvoza industrijskih proizvoda od 9%, te pad uvoza poljoprivrednih proizvoda od 2,5%.

U istom periodu zabilježen je rast vanjskotrgovinskog deficita kod industrijskih proizvoda od 57%, a kod poljoprivrednih proizvoda zabilježen je pad deficita od 6,5%.

Izvoz u Srbiju u periodu I-III 2019. godine

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Srbiju su:

- mlijeko i pavlaka, sa sadržajem masti većim od 1%, ali ne većim od 6% po masi (0401 20) – 5,39 miliona KM, ↑262%;
- maline, kupine, dudovi (0811 20) – 4,14 miliona KM, ↑22%;
- mlaćenica, kiselo mlijeko i pavlaka, jogurt, kefir i ostalo (0403 90) – 3,78 miliona KM, i zabilježen je značajan rast izvoza, jer u istom periodu prošle godine izvoz je bio 96,09 hiljada KM.
- ostali pripremljeni ili konzervirani proizvodi od kokoši vrste Gallus domesticus (1602 32) – 2,32 miliona KM, ↑39%.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Srbiju su:

- koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta (2704 00) – 71,56 miliona KM, ↑20%;
- električna energija (2716 00) - 43,71 milion KM, ↑5,9%;
- toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika kružnog poprečnog presjeka promjera manjeg od 14 mm (7213 91) –17,10 miliona KM, ↓1,4%;
- šipke od željeza ili nelegiranog čelika sa udubljenjima, rebrima (7214 20) –7,8 miliona KM, ↓33%.

Proizvodi koji su imali značajan doprinos na rast ukupnog izvoza u Srbiju su: koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta (2704 00), mlijeko i pavlaka (0401 20), mlaćenica, kiselo mlijeko i pavlaka, jogurt, kefir i ostalo (0403 90), električna energija (2716 00), te jogurt (0403 10).

Uvoz iz Srbije u periodu I-III 2019. godine

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Srbije su:

- suncokretovo sjeme (1206 00) – 17,95 miliona KM, ↑24%;
- sirovo ulje od suncokreta (1512 11) – 15,45 miliona KM, ↑108%;
- ostali preparati koji se koriste za prehranu životinja (2309 90) – 13,11 miliona KM, ↑17%;
- kukuruz, osim sjemenskog (1005 90) – 9,88 miliona KM, ↓36%;
- cigarete koje sadrže duhan (2402 20) – 9,05 miliona KM, ↑2,7%.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Srbije su:

- naftna ulja, osim sirovih, ostala (2710 19) – 35,82 miliona KM, ↑38%;
- električna energija (2716 00) – 21,51 milion KM, ↑1111%;
- laka ulja i preparati (2710 12) – 8,87 miliona KM, ↑44%;
- bakrene ploče, limovi i trake, debljine veće od 0,15 mm, od legura bakra i cinka, u kolutima (7409 21) – 5,51 milion KM, ↑2,3%;
- željezne ili čelične cijevi, ostale zavarene koje nisu kružnog poprečnog presjeka, kvadratnog ili pravougaonog poprečnog presjeka, debljine zida (7306 61) – 5,06 miliona KM, ↑2,18%.

U periodu I-III 2019. godine najveći doprinos na rast uvoza iz Srbije ima uvoz: električne energije (2716 00), naftnih ulja, osim sirovih (2710 19), sirovog ulja od suncokreta (1512 11), te mlijeka i pavlake, sa sadržajem masti većim od 1%, ali ne većim od 6% po masi (0401 20).

7. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA EFTA-e

7.1 Robna razmjena po zemljama – potpisnicama EFTA-e

Tabela 21. - Uporedni pregled robne razmjene BiH sa EFTA-om

Mil.KM

OPIS	I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019	Prosjeak	Index
IZVOZ	37,32	37,10	41,48	61,72	62,93	48,11	101,96
UVOZ	28,38	25,73	28,77	33,88	34,79	30,31	102,69
OBIM	65,70	62,83	70,25	95,60	97,73	78,42	102,22
DEFICIT/SUFICIT	8,95	11,36	12,71	27,84	28,14	17,80	101,08
POKRIVENOST (%)	131,52	144,16	144,17	182,16	180,87	-	-

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-III 2019. godini Bosna i Hercegovina je izvezla robu u EFTA-u u vrijednosti od 62,93 miliona KM, dok je vrijednost uvoza bila 34,79 miliona KM, što je dovelo do suficita od 28,14 miliona KM.

Bosna i Hercegovina jedino u robnoj razmjeni sa EFTA-om ostvaruje suficit, te je zabilježen rast suficita od 1% u odnosu na period I-III 2018. godine.

Tabela 22. - Robna razmjena po zemljama potpisnicama EFTA-e

Mil.KM

POTPISNICA	I-III 2018		I-III 2019		INDEX
	IZVOZ	Učešće	IZVOZ	Učešće	
Island	0,00	0,00	0,00	0,00%	-
Lihtenštajn	0,13	0,21	0,41	0,65%	315,10
Norveška	7,42	12,02	5,25	8,34%	70,73
Švicarska	54,17	87,77	57,27	91,01%	105,73
Ukupno EFTA	61,72	100,00	62,93	100,00%	101,96
POTPISNICA	UVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	INDEX
Island	0,09	0,25	0,11	0,31%	126,60
Lihtenštajn	0,02	0,05	0,02	0,05%	113,80
Norveška	5,26	15,51	6,39	18,36%	121,54
Švicarska	28,53	84,19	28,28	81,28%	99,14
Ukupno EFTA	33,88	100,00	34,79	100,00%	102,69
POTPISNICA	DEFICIT/SUFICIT	Učešće	DEFICIT/SUFICIT	Učešće	INDEX
Island	-0,09	-0,31	-0,11	-0,38%	126,60
Lihtenštajn	0,11	0,41	0,39	1,39%	343,75
Norveška	2,16	7,77	-1,14	-4,05%	-52,64
Švicarska	25,64	92,12	28,99	103,04%	113,06
Ukupno EFTA	27,84	100,00	28,14	100,00%	101,08

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Švicarska je najznačajniji vanjskotrgovinski partner BiH, ukoliko posmatramo zemlje članice EFTA-e, i njeno učešće u izvozu je 91%, a u uvozu 81%.

U periodu I-III 2019. godine zabilježen je rast izvoza u u Švicarsku (6%) i u Lihtenštajn (315%), dok je u Norvešku zabilježen pad izvoza (29%).

U periodu I-III 2019. godine u odnosu na isti period 2018. godine zabilježen je rast uvoza iz svih zemalja članica EFTA-e, osim iz Švicarske, gdje je zabilježen pad uvoza od 1%.

7.2 Robna razmjena sa zemljama EFTA-e po tarifnim brojevima (TB)

Tabela 23. - Struktura BiH izvoza u zemlje EFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019	Učešće I-III 2019	Index
1	2716	Električna energija	11,99	3,87	6,06	22,24	22,35	35,51%	100,48
2	7308	Željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija	1,57	2,01	3,16	3,75	4,42	7,02%	117,82
3	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	3,41	3,94	3,69	5,33	3,89	6,18%	73,00
4	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), uključujući ona koja se mogu pretvoriti u ležaje, i njihovi dijelovi:	0,91	1,87	2,51	2,47	2,95	4,68%	119,26
5	0811	Voće i orašasti plodovi, nekuhani ili kuhani u vodi ili pari, smrznuti, sa dodatim ili bez dodatog šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje:	0,10	0,87	0,90	1,22	2,06	3,27%	168,20
Ukupno (1-5)			17,98	12,56	16,32	35,01	35,66	56,66%	101,84
Ostalo			19,34	24,54	25,16	26,71	27,27	43,34%	102,13
Ukupan izvoz u zemlje EFTA-e			37,32	37,1	41,48	61,72	62,93	100,00%	101,96

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-III 2019. godini najveće učešće u ukupnom izvozu na tržište EFTA-e imaju sljedeći proizvodi: električna energija (TB 2716) od 36%; željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (TB 7308) od 7%; ostali namještaj i njegovi dijelovi (TB 9403) od 6%; sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402) - (TB 9401) od 4,7%; te voće i orašasti plodovi (TB 0811) od 3%.

Posmatrajući period od pet godina zabilježen je rast izvoza željeznih ili čeličnih konstrukcija, sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402), te voća i orašastih plodova.

U periodu I-III 2019. godini, najveći doprinos na rast bh izvoza u EFTA-u ima izvoz u Švicarsku:

- proizvoda od cementa, betona ili vještačkog kamena (TB 6810) – 858,20 hiljada KM, i zabilježen je značajan rast, jer je u istom periodu 2018. godine izvoz ovog proizvoda bio samo 216 KM.

- voća i orašastih plodova (TB 0811) – 2,06 miliona KM, ↑68%;
- osušenog povrća (TB 0712) – 1,29 miliona KM, ↑91%;
- željeznih ili čeličnih konstrukcija (TB 7308) – 3,62 miliona KM, ↑18%.

Tabela 24. - Struktura BiH uvoza iz zemalja EFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-III 2015	I-III 2016	I-III 2017	I-III 2018	I-III 2019	Učešće I-III 2019	Index
1	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	3,22	3,46	4,51	3,67	4,23	12,14%	115,25
2	3002	Ljudska krv; životinjska krv pripremljena za terapijsku, profilaktičnu ili dijagnostičku upotrebu	5,02	2,84	5,12	3,72	3,34	9,61%	89,91
3	8705	Motorna vozila za posebne namjene	0,00	0,00	0,00	0,00	2,30	6,60%	*
4	7901	Cink u sirovim oblicima	0,89	0,98	1,42	3,77	2,21	6,34%	58,49
5	3808	Insekticidi, rodenticidi, fungicidi, herbicidi, sredstva protiv klijanja	1,58	2,41	1,96	0,78	1,72	4,93%	220,69
Ukupno (1-5)			10,71	9,70	13,01	11,94	13,79	39,64%	115,51
Ostalo			17,67	16,04	15,76	21,94	21,00	60,36%	95,71
Ukupan uvoz iz zemalja EFTA-e			28,4	25,73	28,77	33,88	34,79	100,00%	102,69

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Inedx je veći od 999

U periodu I-III 2019. godine najveće učešće u ukupnom uvozu iz zemalja EFTA-e imaju sljedeći proizvodi: lijekovi, osim proizvoda iz TB 3002, 3005 i 3006 (TB 3004) od 12,14%, ljudska krv, životinjska krv (TB 3002) od 9,61%; te cink u sirovim oblicima (TB 7901) od 6,6%.

U prvom kvartalu 2019. godine, najveći doprinos na rast bh uvoza iz EFTA-e ima uvoz iz Švicarske:

- insekticida, rodenticida, fungicida (TB 3808) –1,67 miliona KM, ↑115%;
- mašina i mehaničkih uređaja sa vlastitom (posebnom) funkcijom (TB 8479) – 943,27 hiljada KM, i zabilježen je značajan rast uvoza, jer je u istom periodu prošle godine uvoz bio 69,25 hiljada KM.

- knjigovezačkih mašina i uređaja (TB 8440) – 681,01 hiljadu KM, dok je u istom periodu prošle godine uvoz bio 10,29 hiljada KM.

8. ROBNA RAZMJENA BIH SA TURSKOM

Tabela 25. - Robna razmjena BiH sa Turskom po vrstama proizvoda

Mil.KM

Godina	Vrsta proizvoda	IZVOZ	INDEX izvoz	UVOZ	INDEX uvoz	OBIM	DEFICIT/SUFICIT	INDEX deficit	POKRIVENOST (%)
I-III 2015	Ind.	31,86	-	119,19	-	151,06	-87,33	-	26,73
	Polj.	51,56	-	14,69	-	66,25	36,87	-	351,09
	Ukupno	83,42	-	133,88	-	217,30	-50,46	-	62,31
I-III 2016	Ind.	21,17	66	131,31	110	152,49	-110,14	126	16,13
	Polj.	44,06	85	13,24	90	57,30	30,83	84	332,90
	Ukupno	65,24	78	144,55	108	209,78	-79,31	157	45,13
I-III 2017	Ind.	27,30	129	141,28	108	158,61	-104,01	94	20,79
	Polj.	59,34	135	15,55	118	74,90	43,79	142	381,55
	Ukupno	86,65	133	156,83	108	243,48	-70,18	88	55,25
I-III 2018	Ind.	46,68	171	167,55	128	214,23	-120,87	116	27,86
	Polj.	43,80	74	21,71	140	65,52	22,09	50	201,74
	Ukupno	90,48	104	189,26	121	279,74	-98,78	141	47,81
I-III 2019	Ind.	36,73	79	195,52	117	232,25	-158,79	131	18,78
	Polj.	33,75	77	22,38	103	56,13	11,37	51	150,82
	Ukupno	70,48	78	217,90	115	288,38	-147,42	149	32,34

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

*Poljoprivredni i industrijski proizvodi su razvrstani po WTO

Bosna i Hercegovina je u periodu I-III 2019. godini u Tursku izvezla robe u vrijednosti od 70,48 miliona KM, što je za 22% manje u odnosu na isti period prethodne godine. Uvoz iz Turske u posmatranom periodu iznosio je 217,90 miliona KM i veći je za 15% u odnosu na vrijednost uvoza u prvom kvartalu 2018. godine.

Vanjskotrgovinski deficit u robnoj razmjeni sa Turskom iznosio je 147,42 miliona KM i veći je za 49% u odnosu na deficit u istom periodu prošle godine. Pokrivenost uvoza izvozom sa Turskom u periodu I-III 2019. godine iznosila 32%.

Izvoz u Tursku u periodu I-III 2019. godine učestvuje sa 2,5% u ukupnom bh izvozu, dok uvoz iz Turske učestvuje sa 4,7% u ukupnom bh uvozu.

U periodu I-III 2019. godine u odnosu na isti period prethodne godine, došlo je do pada izvoza industrijskih proizvoda (21%), rasta uvoza industrijskih proizvoda (17%), te rasta deficita u razmjeni industrijskim proizvodima (31%).

U posmatranom periodu došlo je do pada izvoza poljoprivrednih proizvoda u Tursku od 23%, zatim rasta uvoza poljoprivrednih proizvoda iz Turske od 3%, te pada suficita u razmjeni poljoprivrednim proizvodima sa Turskom od 49%.

Izvoz u Tursku u periodu I-III 2019. godine

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Tursku su:

- ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka i njihove frakcije - ostalo (1512 19) - 16,05 miliona KM, ↑43%;
- ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka i njihove frakcije- sirovo ulje (1512 11) – 14,45 miliona KM, ↑20%;
- brašno od pšenice ili suražice (1101 00) – 1,39 miliona KM, ↓70%;
- prehrambeni proizvodi koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu, ostali (2016 90) – 750,68 hiljada KM, ↓13%;

Industrijski proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Tursku su:

- sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402) i njihovi dijelovi-dijelovi (9401 90) – 10,19 miliona KM, ↑6%;
- otpaci i lomljevinu od željeza ili čelika, otpadni ingoti od željeza ili čelika za pretaljivanje-ostali (7204 49) - 9,71 milion KM, ↑2%;
- bombe, granate, torpeda, mine, rakete i slična vojna municija i njihovi dijelovi-ostala municija i njeni dijelovi (9306 30) – 2,98 miliona KM, ↓75%.

Proizvodi koji imaju najveći doprinos na pad izvoza u Tursku su: svježe ili rashlađeno goveđe meso bez kostiju (0201 30), ostala municija i njeni dijelovi (9306 30), brašno od pšenice ili suražice (1101 00), te ulje od repice ili ulje od gorušice, sirovo ulje (1514 11).

Uvoz iz Turske u periodu I-III 2019. godine

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Turske su:

- limuni i limete (0805 50) – 2,56 miliona KM, ↓5,3%;
- paradajz, svjež ili rashlađen (0702 00) – 1,66 miliona KM, ↑26%;
- hljeb, peciva, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi – ostalo (1905 90) – 1,46 miliona KM, ↑47%;
- proizvodi od šećera (uključujući bijelu čokoladu), bez kaka- ostali (1704 90) – 1,27 miliona KM, ↓4%.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Turske su:

- T–majice, majice bez rukava i ostale potkošulje, pletene ili heklane-od pamuka (6109 10) – 6,72 miliona KM, ↑55%;
- toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika sa udubljenjima, rebrima, žljebovima ili drugim deformacijama dobivenim tokom procesa valjanja (7213 10) – 5,97 miliona KM, dok u istom periodu prošle godine nije bio uvoz ovog proizvoda iz Turske.
- lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)-ostalo (3004 90) – 3,97 miliona KM, ↑9%;
- šipke od željeza ili nelegiranog čelika sa udubljenjima, rebrima, žljebovima ili drugim deformacijama dobivenim u procesu valjanja ili uvrnute poslije valjanja (7214 20) – 3,82 miliona KM, dok u istom periodu prošle godine nije bio uvoz ovog proizvoda iz Turske.

Proizvodi koji imaju najveći doprinos rastu uvoza iz Turske su: motorna vozila za prevoz deset ili više osoba uračunavši i vozača, samo sa klipnim motorom sa unutrašnjim sagorjevanjem na paljenje uz pomoć kompresije (dizelskim ili poludizelskim) (8702 10), T–majice, majice bez rukava i ostale potkošulje, pletene ili heklane-od pamuka (6109 10), te ostali dijelovi željeznih ili čeličnih konstrukcija (7308 90).

9. ROBNA RAZMJENA BIH U SEKTORU POLJOPRIVREDE

Najbitniji događaji koji su obilježili ovaj kvartal izvještavanja vezani su za odobrenje izvoza peradarskih proizvoda, kao i naponi na rješavanju carinskih barijera koje su uvele Vlasti u Prištini na izvoz svih roba, uključujući i poljoprivredno-prehrambene proizvode, porijeklom iz Bosne i Hercegovine i Republike Srbije.

U okviru aktivnosti nadležnih institucija Bosne i Hercegovine na povećanju potencijala za izvoz hrane u Evropsku uniju, inspekcijski tim Direktorata za hranu, zdravlje, analize i revizije EU u peradarskom sektoru obavljene su u oktobru 2017. i junu 2018. godine. Prva inspekcija EU je procijenjivala da li zvanični sistemi kontrole u javnom zdravstvu u zemlji garantuje da je proizvodnja peradi u Bosni i Hercegovini u skladu sa EU zakonodavstvom. Druga inspekcija se usredsredila na zvaničnu kontrolu zdravlja životinja u proizvodnji živinskog mesa namijenjenog izvozu u EU, na osnovu čega je, već u svom preliminarnom izvještaju, inspekcijski tim dao pozitivno mišljenje za izvoz mesa peradi u EU.

Nakon toga, Stalni odbor Evropske unije za biljke, životinje, hranu i hranu za životinje je 25. januara odobrio izmjenu relevantnog EU zakonodavstva kako bi se Bosna i Hercegovina uvrstila na listu trećih zemalja iz kojih se proizvodi od peradi mogu uvoziti ili biti u tranzitu ka evropskom tržištu. Izmjena je stupila na snagu nakon objavljivanja u Službenom listu Evropske unije.

Vlasti u Prištini su prvo početkom 2018. godine donijele Odluku o uvođenju zaštitne mjere tj. carine na uvoz mlijeka i mliječnih prerađevina iz BiH tokom aprila što je kroz pregovore dvije strane riješeno u korist bh strane te su ukinute uvedene mjere. Međutim, samo nekoliko

mjeseci nakon ukidanja prethodno uvedene zaštitne mjere, ponovo su uveli još radikalnije mjere, donošenjem Odluke o uvođenju 100% carine i to na uvoz svih roba, uključujući i poljoprivredno-prehrambene proizvode porijeklom iz Bosne i Hercegovine. U cilju rješavanja i eliminacije uvedene prepreke u međusobnoj trgovini, u organizaciji Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, krajem januara 2019. godine, održan je sastanak dviju Delegacija; Kosova¹ Bosne i Hercegovine, uz prisustvo predstavnika CEFTA Sekretarijata. Tokom ovog sastanka, delegacije su jedino usaglasile stav da je potrebno nastaviti dijalog ka ukidanju stopostotnih taksu na bh proizvode.

U nastavku je dat pregled bh. razmjene poljoprivrednim proizvodima.

Tabela 26. - Usporedni pregled BiH razmjene **poljoprivrednim proizvodima** po regionima Mil.KM

Region	I-III 2018				I-III 2019				INDEX	
	IZVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	IZVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	IZVOZ	UVOZ
EU	79,53	39,54%	374,74	53,64%	72,37	38,65%	387,47	54,79%	91	103
CEFTA	60,96	30,31%	213,44	30,55%	58,94	31,48%	209,14	29,57%	97	98
EFTA	3,56	1,77%	1,03	0,15%	4,47	2,39%	0,94	0,13%	126	92
Uost*	43,80	21,78%	21,71	3,11%	33,75	18,03%	22,38	3,16%	77	103
Ostatak svijeta	13,26	6,59%	87,75	12,56%	17,68	9,44%	87,25	12,34%	133	99
UKUPNO	201,10	100,00%	698,66	100,00%	187,21	100,00%	707,18	100,00%	93	101

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Zemlje ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

** Poljoprivredni proizvodi su razvrstani po WTO

U periodu I-III 2019. godine izvoz poljoprivrednih proizvoda iznosio je 187,21 milion KM, dok je uvoz poljoprivrednih proizvoda bio 707,18 miliona KM, te je zabilježen deficit u razmjeni poljoprivrednim proizvodima od 519,96 miliona KM.

U posmatranom periodu u odnosu na isti period prethodne godine, izvoz poljoprivrednih proizvoda je smanjen za 7%, uvoz je povećan za 1%, te je zabilježen rast deficita od 4,5%.

Pokrivenost uvoza izvozom BiH u razmjeni poljoprivrednim proizvodima iznosila je 26%.

Posmatrano po regijama, u periodu I-III 2019. godine u odnosu na isti period 2018. godine, rast izvoza poljoprivrednih proizvoda zabilježen je u EFTA-u (26%), dok je u ostalim regionima zabilježen pad izvoza poljoprivrednih proizvoda.

¹ Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i u skladu je sa Rezolucijom 1244 SB UN i odlukom Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti

Bosna i Hercegovina sa Turskom bilježi suficit u razmjeni poljoprivrednih proizvoda, međutim u periodu I-III 2019. godine u odnosu na isti period 2018. godine zabilježen je pad suficita od 49%, jer je u istom periodu zabilježen pad izvoza (23%), te rast uvoza (3%).

Pored Turske, Bosna i Hercegovina bilježi suficit sa EFTA-om, te rast suficita od 40%. U istom periodu zabilježen je rast izvoza (26%), te pad uvoza (8%).

STATISTIČKI DODATAK

Prilog 1

Izvoz BiH po zemljama EU

Mil.KM

R. br.	ZEMLJA	I-III 2018		I-III 2019		INDEX
		Vrijednost	Učešće	Vrijednost	Učešće	
1	NJEMAČKA	420,79	20,38%	432,45	20,45%	102,77
2	HRVATSKA	328,86	15,93%	362,78	17,15%	110,31
3	ITALIJA	313,40	15,18%	328,88	15,55%	104,94
4	AUSTRIJA	228,70	11,08%	253,53	11,99%	110,86
5	SLOVENIJA	246,75	11,95%	252,51	11,94%	102,33
6	MAĐARSKA	69,37	3,36%	71,30	3,37%	102,78
7	FRANCUSKA	51,94	2,52%	70,12	3,32%	135,00
8	NIZOZEMSKA	72,01	3,49%	67,37	3,19%	93,56
9	ČEŠKA	50,46	2,44%	42,67	2,02%	84,56
10	RUMUNIJA	49,51	2,40%	39,96	1,89%	80,71
11	POLJSKA	46,07	2,23%	38,96	1,84%	84,57
12	SLOVAČKA	42,08	2,04%	36,48	1,72%	86,69
13	UJEDINJENO KRALJEVSTVO	30,01	1,45%	23,29	1,10%	77,61
14	ŠVEDSKA	24,79	1,20%	21,24	1,00%	85,68
15	BELGIJA	13,23	0,64%	16,44	0,78%	124,26
16	LUKSEMBURG	16,81	0,81%	13,93	0,66%	82,87
17	ŠPANIJA	30,77	1,49%	13,10	0,62%	42,57
18	BUGARSKA	9,02	0,44%	11,53	0,55%	127,83
19	DANSKA	5,10	0,25%	7,01	0,33%	137,45
20	LITVANIJA	5,98	0,29%	6,33	0,30%	105,85
21	GRČKA	4,09	0,20%	1,94	0,09%	47,43
22	PORTUGAL	0,56	0,03%	1,55	0,07%	276,79
23	LATVIJA (LETONIJA)	0,72	0,03%	0,53	0,03%	73,61
24	CIPAR	0,55	0,03%	0,43	0,02%	78,18
25	FINSKA	0,29	0,01%	0,31	0,01%	106,90
26	IRSKA	0,13	0,01%	0,28	0,01%	215,38
27	ESTONIJA	0,26	0,01%	0,20	0,01%	76,92
28	MALTA	2,17	0,11%	0,01	0,00%	0,46
Ukupno EU		2.064,42	100,00%	2.115,14	100,00%	102,46

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Prilog 2

Uvoz BiH po zemljama EU

Mil.KM

R. br.	ZEMLJA	I-III 2018		I-III 2019		INDEX
		Vrijednost	Učešće	Vrijednost	Učešće	
1	NJEMAČKA	541,15	20,54%	556,89	19,66%	102,91
2	ITALIJA	489,01	18,57%	513,16	18,11%	104,94
3	HRVATSKA	391,25	14,85%	446,72	15,77%	114,18
4	SLOVENIJA	212,79	8,08%	216,23	7,63%	101,62
5	AUSTRIJA	153,85	5,84%	169,67	5,99%	110,28
6	POLJSKA	115,76	4,39%	150,10	5,30%	129,66
7	MAĐARSKA	109,12	4,14%	127,27	4,49%	116,63
8	FRANCUSKA	93,33	3,54%	93,98	3,32%	100,70
9	ČEŠKA	79,85	3,03%	87,78	3,10%	109,93
10	NIZOZEMSKA	69,34	2,63%	67,69	2,39%	97,62
11	GRČKA	50,75	1,93%	61,19	2,16%	120,57
12	ŠPANIJA	54,48	2,07%	53,67	1,89%	98,51
13	BELGIJA	34,42	1,31%	51,54	1,82%	149,74
14	RUMUNIJA	50,64	1,92%	50,90	1,80%	100,51
15	UJEDINJENO KRALJEVSTVO	38,69	1,47%	39,30	1,39%	101,58
16	SLOVAČKA	35,14	1,33%	36,40	1,28%	103,59
17	BUGARSKA	30,83	1,17%	26,39	0,93%	85,60
18	ŠVEDSKA	24,52	0,93%	25,65	0,91%	104,61
19	IRSKA	12,04	0,46%	14,09	0,50%	117,03
20	MALTA	10,69	0,41%	14,07	0,50%	131,62
21	DANSKA	13,90	0,53%	9,69	0,34%	69,71
22	PORTUGAL	10,26	0,39%	7,27	0,26%	70,86
23	FINSKA	4,90	0,19%	5,04	0,18%	102,86
24	LITVANIJA	2,63	0,10%	4,48	0,16%	170,34
25	LUKSEMBURG	1,90	0,07%	1,35	0,05%	71,05
26	CIPAR	0,69	0,03%	0,91	0,03%	131,88
27	LATVIJA (LETONIJA)	1,29	0,05%	0,81	0,03%	62,79
28		0,83	0,03%	0,76	0,03%	91,57
Ukupno EU		2.634,04	100,00%	2.833,00	100,00%	107,55

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Prilog 3

Trgovinski bilans BiH po zemljama EU

Mil.KM

R. br.	ZEMLJA	I-III 2018		I-III 2019		INDEX
		Vrijednost	Učešće	Vrijednost	Učešće	
1	ITALIJA	-175,61	30,83%	-184,28	25,67%	104,94
2	NJEMAČKA	-120,37	21,13%	-124,44	17,33%	103,38
3	POLJSKA	-69,69	12,23%	-111,14	15,48%	159,48
4	HRVATSKA	-62,39	10,95%	-83,94	11,69%	134,54
5	GRČKA	-46,66	8,19%	-59,26	8,26%	127,00
6	MAĐARSKA	-39,75	6,98%	-55,96	7,80%	140,78
7	ČEŠKA	-29,39	5,16%	-45,11	6,28%	153,49
8	ŠPANIJA	-23,71	4,16%	-40,57	5,65%	171,11
9	BELGIJA	-21,19	3,72%	-35,10	4,89%	165,64
10	FRANCUSKA	-41,38	7,26%	-23,86	3,32%	57,66
11	UJEDINJENO KRALJEVSTVO	-8,68	1,52%	-16,01	2,23%	184,45
12	BUGARSKA	-21,81	3,83%	-14,87	2,07%	68,18
13	MALTA	-8,52	1,50%	-14,05	1,96%	164,91
14	IRSKA	-11,90	2,09%	-13,82	1,93%	116,13
15	RUMUNIJA	-1,13	0,20%	-10,94	1,52%	968,14
16	PORTUGAL	-9,70	1,70%	-5,72	0,80%	58,97
17	FINSKA	-4,61	0,81%	-4,72	0,66%	102,39
18	ŠVEDSKA	0,27	-0,05%	-4,41	0,61%	-1633,33
19	DANSKA	-8,80	1,54%	-2,68	0,37%	30,45
20	ESTONIJA	-0,57	0,10%	-0,56	0,08%	98,25
21	CIPAR	-0,14	0,02%	-0,48	0,07%	342,86
22	NIZOZEMSKA	2,66	-0,47%	-0,32	0,04%	-12,03
23	LATVIJA	-0,57	0,10%	-0,28	0,04%	49,12
24	SLOVAČKA	6,93	-1,22%	0,08	-0,01%	1,15
25	LITVANIJA	3,35	-0,59%	1,86	-0,26%	55,52
26	LUKSEMBURG	14,91	-2,62%	12,58	-1,75%	84,37
27	SLOVENIJA	33,96	-5,96%	36,28	-5,05%	106,83
28	AUSTRIJA	74,86		83,86	-11,68%	112,02
Ukupno EU		-569,63	100,00%	-717,86	100,00%	126,02

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Polazeći od naprijed navedenog, predlaže se Vijeću Ministara Bosne i Hercegovine, da nakon razmatranja Analize vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine za period I-III 2019. godine, donese sljedeći:

ZAKLJUČAK

1. Usvaja se Analiza vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine za period I-III 2019. godine.